

Брюксел, 15.12.2020 г.
SWD(2020) 364 final

Законодателен акт за цифровите пазари

**РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,**

придружаващ

**Предложение за
РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

**относно достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор
(законодателен акт за цифровите пазари)**

{COM(2020) 842 final} - {SEC(2020) 437 final} - {SWD(2020) 363 final}

Резюме

Оценка на въздействието на законодателния акт за цифровите пазари: законодателна инициатива за гарантиране на конкурентен единен пазар на цифрови услуги, и по-конкретно на справедливи и достъпни пазари на платформи¹.

А. Необходимост от действия

В какво се изразява проблемът и защо той се разглежда на равнище ЕС?

На цифровите пазари се появиха няколко онлайн платформи — често вградени в свои собствени екосистеми — като основни структурни елементи на днешната цифрова икономика, които посредничат при най-големия дял от сделките между потребители и предприятия. Тези **платформи — пазачи на информационния вход**, оказват съществено въздействие до момента, тъй като контролират достъпа и са получили утвърдена пазарна позиция на цифровите пазари.

Появата на платформи — пазачи на информационния вход, е съпътствана от три основни проблема: i) **слаба достъпност** до и конкуренция на пазарите на платформи; ii) **нелоялни търговски практики** спрямо бизнес потребителите; и iii) **разпокъсана регулация и надзор** на пазарните играчи, извършващи дейност на тези пазари.

Тези проблеми са предизвикани от пазарни дефекти, които изключват автокорекция. Характеристиките на цифровите пазари може да увеличат **барьерите за навлизане на пазарите на пазачите на информационния вход**. Бизнес отношенията се характеризират с особено силни равнища на **зависимост и небалансирани позиции при договаряне**. Освен това в ЕС се появяват различни национални правила в отговор на идентифицираните проблеми, което води до **разпокъсано регулиране и надзор**.

Като подкопават конкуренцията и достъпността на пазарите, проблемите водят до **неефикасни пазарни резултати**, изразяващи се в по-високи цени, понижено качество, както и по-малък избор и иновации в ущърб на европейските потребители. Преодоляването на тези проблеми е от първостепенно значение, като се имат предвид размерът на цифровата икономика (изчислен на между 4,5 % и 15,5 % от световния БВП през 2019 г.) и важната роля на платформите на цифровите пазари.

Какво следва да бъде постигнато?

Осигуряването на нормалното функциониране на вътрешния пазар чрез насърчаване на ефективна конкуренция на цифровите пазари, и по-конкретно справедлива и достъпна среда на онлайн платформите.

Каква е добавената стойност от действия на равнище ЕС (субсидиарност)?

Държавите членки все по-често предвиждат национални мерки за преодоляване на идентифицираните проблеми. Това води до различни регулаторни изисквания в целия ЕС. Тази разпокъсаност излага на риск разрастването на стартиращите и по-малките предприятия и тяхната способност да се конкурират на цифровите пазари.

Б. Решения

Какви са различните варианти за постигане на целите? Има ли предпочитан вариант сред тях?

Четири основни параметъра са определящи при избора на варианти: структурата на обхвата, набора от задължения, свързани с нелоялни търговски практики, скоростта и гъвкавостта на архитектурата и рамката за правоприлагане.

Вариант 1 е **нединамичен инструмент за задължения с непосредствено действие**, с който категорично се преодоляват **определени нелоялни практики** от пазачите на информационния вход в **специфични основни услуги през платформи**. Този вариант е представен с два подварианта по отношение на обхвата въз основа **единствено на количествени прагове**. Подвариант 1 се основава на висок праг, докато подвариант 1.Б се основава на по-нисък праг.

¹ Тази инициатива обединява две инициативи и две обществени консултации относно i) пакета за законодателния акт за цифровите услуги: *ex ante* регулаторен инструмент за много големите онлайн платформи, действащи като пазачи на информационния вход; и ii) новия инструмент в областта на конкуренцията.

Вариант 2 е полугъвкав инструмент, комбиниращ набор от задължения с непосредствено действие и задължения с регулаторен диалог, механизъм за актуализиране на практиките и механизъм за установяване на новопоявяващи се предприятия — пазачи на информационния вход. Този вариант е представен с два подварианта по отношение на обхвата въз основа на количествени прагове и обозначение за качество. Подвариант 2.А се основава на висок праг, докато подвариант 2.Б се основава на по-нисък праг, като и двата са в комбинация с обозначение за качество.

Вариант 3 е напълно гъвкав инструмент, предвиждащ механизъм за динамично актуализиране, който позволява включване на допълнителни основни услуги през платформа и допълнителни задължения, когато такова включване се счита за уместно и обосновано след пазарно проучване. Обхватът на този вариант се основава единствено на качествени прагове.

Предпочетеният вариант на политика е Вариант 2, тъй като той предвижда своевременна намеса при най-вредоносните практики и по-постепенен подход към мерки, които се нуждаят от допълнително индивидуализиране и конкретизиране. Освен това той позволява справяне с нови нелоялни практики и пазарни дефекти, свързани с пазачите на информационния вход, за които се очаква, че ще имат утвърдена позиция в близко бъдеще, което дава възможност за преодоляване на пазарните дефекти в динамично променящата се цифрова среда.

Какви са позициите на различните заинтересовани страни? Кой подкрепя отделните варианти?

Налице е обща подкрепа за *ex ante* правила за цифровите пазачи на информационния вход, като мнозинството от заинтересованите страни настояват за комбинация от количествени и качествени критерии за идентифициране на пазачите на информационния вход.

В. Въздействие на предпочетения вариант

Какви са ползите от предпочетения вариант?

Предпочетеният вариант ще увеличи достъпността на цифровите пазари и ще помогне на предприятията да преодолеят бариерите, свързани с пазарни дефекти или нелоялни бизнес практики на пазачите на информационния вход. Той ще запълни съществуващите в момента празнини с пригодени към регулаторните нужди решения. Това ще насърчи появата на алтернативни платформи, които биха могли да предоставят качествени и иновативни продукти и услуги на достъпни цени. Свързаната полза от предпочетения вариант би била промяна в потребителския излишък, оценяван на 13 милиарда евро годишно. Очаква се също така съществено намаление на разпокъсаността на вътрешния пазар, което ще освободи потенциала за растеж на цифровия единен пазар.

Какви са разходите за предпочетения вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?

Основният разход е свързан с разходите за изпълнение на нормативните изисквания за пазачите на информационния вход в резултат на предвидените нови правила. Предприятия, различни от платформи — пазачи на информационния вход, може да понесат определени административни разходи във връзка със спазването на изискването за предоставяне на информация при предпочетения вариант. Няма вероятност обаче тези разходи да доведат до увеличение спрямо настоящите разходи за изпълнение на нормативните изисквания от страна на предприятията.

Какво е въздействието върху МСП и конкурентоспособността?

МСП не отговарят на критериите за пазачи на информационния вход и няма да попаднат в списъка със задълженията. Вместо това новите правила, които дават възможност за по-голяма равнопоставеност, ще позволят на МСП (включително бизнес потребителите, конкуриращи се с пазачите на информационния вход) да растат в рамките на целия вътрешен пазар в резултат от премахването на важни бариери пред навлизането и разширяването. Може да се очаква, че предвидените мерки ще доведат също така до по-голяма конкуренция между платформите за бизнес потребители. Това се очаква да доведе до по-висококачествени услуги на по-конкурентни цени, заедно с по-висока производителност. Бизнес потребителите биха имали също така по-голямо доверие в онлайн продажбите, тъй като биха били защитени от нелоялни практики.

Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?
Един по-всеобхватен набор от инструменти за правоприлагане ще позволи на предприятията да се конкурират въз основа на своите качества. Това ще доведе до икономически растеж, който на свой ред ще донесе по-високи данъчни приходи за националните администрации. Тежестта за Комисията във връзка с осъществяването на настоящата инициатива е малка (основно преразпределение на съществуващите работни места) в сравнение с ползите за икономиката. Националните органи ще се наложи да направят известни малки административни разходи.
Ще има ли друго значително въздействие?
Подобряването на пазарната конкуренция в цифровия сектор би довело до по-висока производителност, която ще има за резултат по-висок икономически растеж. Насърчаването на по-висока конкурентоспособност на цифровите пазари е от особено значение също така за увеличаване на търговските и инвестиционните потоци.
Пропорционалност?
Предпочетеният вариант би бил пропорционален с оглед на размера (вредоносното въздействие на нелоялните практики) и характера (бързо променящия се цифров сектор) на идентифицирания проблем. Той би спомогнал за постигане на общата цел за по-добре функциониращ вътрешен пазар, както и на специфичните цели по един целенасочен начин чрез налагане на ограничена тежест върху определен кръг от предприятия, извършващи дейност на цифровите пазари.
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши преглед на политиката?
Комисията ще преразгледа предприетите мерки за преодоляване на идентифицираните проблеми във връзка с платформите — пазачи на информационния вход три (3) години след началото на прилагането на новите правила.